

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 1.70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодвоке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вярнеш ми очи і душу ми вярнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Дембровського (Харуцишина). Експедиція місц. на в. Асенці Соколеного в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламічні провочатки вільні від дорги. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3 с. від стрічки.

Поляки поміж собою.

(X) Не оден раз мали ми вже нагоду вказати, яку шкоду наносять в Галичині в межинародних відносинах т. зв. всеполяки своєю загорілістю, загонистістю і ворогованєм та ненавистію до всего, що руске. Ще недавно вказували ми на те, що своєю загонистістю і нетерпимістю причиняють ся они до заострення межинародних взаємин в краю і викликають і поміж рускою суспільністю острійший відпир тих напастей, з якими щораз частійше накидають ся на Русинів. Але наш погляд міг декому видавати ся неоправданим, сторонничим. Тимчасом і серед польської суспільности можемо вказати на потверджене нашого погляду на вельми важний доказ.

Перед двома роками відбув ся у Львові вієс народowy під проводом бл. п. д-ра Тадея Романовича, у котрого також доси спочивали дотичні акти. Посол Володислав Гневош, віцепрезес сего віча, впорядкував сі акти і перед кількома днями скликав останнє засіданє виконного комітету і на тім засіданю поручено «Комітетови народної праці», завязаному підчас згаданого віча, щоби заняв ся «ініціативою» що до участі ріжних напрямів політичних і збірних тіл в справах народної хосенности.

«Комітет народної праці», поділений на три секції: організаційну, народної оборони і справ внутрішнього розвитку, має взяти ся до роботи над материялом приділеним ему вічем і за два місяці на повнім засіданю здати справу з сеї роботи. Заступники людовців, котрі в своїм часі заложили veto проти ухвал віча, на згаданім засіданю комітету вийшли із салі і усунули ся від нарад комітету.

Се виступленє мотивуєть людовці характеристикою комітету, яку бл. п. Романович подав у своїй промові в організаційній секції віча. Тоді сказав він: «Skład Komitetu pracy narodowej, jak go proponuje wydział wykonawczy, miał powstać na podstawie porozumienia stronnictw z zachowaniem równowagi, podczas gdy komisya, wybrana w myśl wniosku p. Tarnowskiego, będzie przypadkową i tak samo przypadkową może być w niej większość».

Небавом після віча, приглядаючи ся дальшій ході подій, замітив Романович, що в складі комітету «народові демократи» (всеполяки) здобудуть перевагу і що комітет стане властиво органом «народової демократії». Писав отже в листі до редакції Kurjer-a Lwow. 17. січня 1904. р. ось що: «Równowaga między stronnictwami, jaka była faktycznie w Komitecie przygotowawczym i okazała się bardzo użyteczną, zostanie zachwiana. Wtedy dopiero wszechpolacy będą mogli w Komitecie przeprowadzać to, co dla ich stronnictwa potrzebne i cele sekcjiarskie w miejsce wspólnych, ogólnonarodowych, realizować».

В тім самім листі висловив погляд, що «zasiadanie innych stronnictw z narodowymi demokratami w Komitecie będzie rzeczą szkodliwą, bo ich postawi wobec opinji jako grupe, z którą możliwa

jest wspólna, użyteczna praca, gdy w istocie rzeczy wszelka ich robota jest zawsze szkodliwa a ich udział w Komitecie będzie miał na celu tylko wzmocnienie ich stanowiska i poparcie ich sekcjiarskich robót».

Отже такий горячий патриот польский, як бл. п. Романович, вказує виразно, що робота всеполяків є все шкідлива і спільна робота з ними Полякам навіть неможлива, а коли і інші люди з польского табору бачили грізну небезпечність, віддавати все в руки всеполяків і начальної їх команди, необчислимої, тайної Ligi narodowej і дораджували обачність, писав Романович до редакції Kurjer-a Lwow.:

«Kiedy w grudniu (1902 r.) — chciałem przystąpić do zorganizowania Komitetu, zastałem sytuację bardzo zaostrzoną. Nagromadziło się więcej przeciw wszechpolakom zarzutów i więcej g. ryczy». Po roku od tej «zaostrzonej sytuacji» porównanie wcale nie wypadło na korzyść «wszechpolaków», gdyż właśnie w ostatnich czasach niemal całe społeczeństwo polskie podniosło głos protestu przeciw gospodarce politycznej Ligi narodowej».

Мимо тих острогог взяв ся пос. Гневош до роботи, не зважаючи на компромітацію Ligi narodowej і «народової демократії», а се зробив в порозуміню з проводирами подільської шляхти і з менерами галицьких «демократів народових», а одним з головних інспіраторів був др. Козловский, від котрого виходять звичайно всі почини до роботи проти Русинів у східній Галичині. Отже в компанії сій опинили ся побіч д-ра Козловского, польский демократ Райский а з народових демократів др. Гломбінський і др. Тарновский (перемиский посол), але перевагу в тій компанії мають очевидно всеполяки, а всі інші мають бути лише покришкою для «сектярских плянів» всепольских, як писав др. Романович. Межи сею компанією а польськими людовцями витворила ся отже пропасть, одначе мимо того Русини відчують добре ту роботу «Komitetu pracy narodowej», тимто caveant consules!

Справозданє посольске

д-ра Евгена Олесницького

відбуте в Стрию дня 8. н. ст. грудня 1904.

(Дальше).

Орган радикальної партії «Громадский Голос» справив ся з нами, а передовсім зі мною коротко. «Льокай-підлий-раб» — се коротка характеристика мого становишка в соймі. Я провадив політику льокайську, щоби не наражатись панам польським, а свідлив ся, дозволивши на ухваленє закона рентового, я понисав ся скандально в справі реформи виборчої, — а нагородою за тоє була гімназія станиславська і «ще щось», що дискретно промовчує орган радикальний, а під чим кождий читатель порозуміє якіс. личні користи. «Громадский Голос» на стілько безсовісний, що докоряє послам, що не упімнулись за «Січи», — а дальше визнає

мене, щобим прилюдно заявив, які я пакти зробив з більшістю сойму за оселі рентові — за які користи дав наложити стричок на шню моім виборцям і визнає їх призадуматись над тим, «яким богам служить сей стрійский посол?» — Після «Громадского Голосу» була навіть моя відправа пос. Гломбінському обчислена лише на тоє, щоби визвати лише «телячий восторг серед Рутенів». Конклюдія «Громадского Голосу» така, що я зробив найновійше виданє нової ери, продав ся, — продав свій варід, — унідлив ся — «так роблять хиба — раби».

В иншій приличнійшій формі — однак не менше ідко і злобно відніс ся до нас «Галичанін».

І «Галичанін» підозривав руских послів, а передовсім виразно мене о позакулісові махерства з більшістю соймовою, о творенє нової «нової ери».

Тактика наша була — після слів его — до тої степені миролюбива «що являлось вь-котре подоврвіє, будьто вь соймѣ оиятє затѣваеть ся новая ера». Вь заявленіи своімь были рускии послы gross und wild, — а вь переведеніи оказались klein und mild, — хотя обсужденіе такихъ законовъ, якъ о рентовихъ посѣлостяхъ давало оправданное основание выступати не только съ оповіцією, но также съ обструкцією».

Покликуючися на Gazet-y Narodow-y замічає «Галичанін», «що рѣчи д-ра Олесницького вь дѣлѣь выборовой реформы и вь дѣлѣь Станиславской гимназіи были вь сровненіи съ инными давнѣйшими рѣчами довольно безпристрастными а по крайнѣй мѣрѣ не имѣли рѣзкого нападающаго характера». — Руский клуб був після слів «Галичаніна» безпрограмовий і безідейний, послы рускі опустили в тону і вернули в сойм з розкаянем «блудного сына», присіли і притихли «тихше воды и низше травы» і «мовчальною опозицією» стрічали приняте соймом таких важних законів, як прим. закон о рентових оселях. — «Галичанін» іде так далеко, що говорить о довершеній нами в соймї польско-рускій угоді, констатує, що ми зовсім не оглядали ся на овінію народа, — а виновником всего того я, котрий провадив закулісову політику навіть поза плечима руского клубу «ибо такъ само о. Еффиновичъ якъ и о. Богачевскій не здали, що д рѣь Олесницький думає — гадає».

«Діло» виступило з рядом семи довгих статей — «По соймї», котрих зміст дасть ся зібрати в слідуючих головних висновах:

«Тактика руских послів була схиблена, они не відповіли своїй задачі і не були виразом рускої суспільности. Хибою було приняте до клубу о. Еффиновича — хибою було занадто старанне опрацюванє бесід під зглядом річевим (прім. моє бесіди при оселях рентових) — опозицію свою понизили рускі послы і звели до найуміркованійшого тону — гімназія станиславська і справа театру були тим затровним цукорком, котрим держала руских послів більшість соймова на увязи».

З тяжким докором виступає «Діло» против нас за тоє, що ми вели хибну тактику при ухвалюваню оселі рентових, інспіруючи, що при дебаті спеціальній замість вести обструкцію ми прямо допомогли до ухвали сего зако-

на через зголошене з гори поправок і взагалі ми робили чемности і уступства соймовій більшості.

Закидає нам дальше «Діло», що ми допустили без протесту до ухвалення закону о Раді шкільній краввій і голосували за внесенем язиковим п. Войтїха Дідушицького.

Тим нашим поступованем занулювали ми — після слів «Діла» — всі давнійші кроки наші різкої опозиції, вплинули некорисно на настрої краю, приспали руску суспільність, а навіть погіршили становиско послів наших в радї державній, супротив котрих покликав ся Кербер на миролюбивість галицького сойму.

Се ті гріхи і похибки наші, через котрі ми нашого обовязку не сповнили і зробили народови більше шкоди чим пожитку.

Свою дорогою «Діло» ані одним слівцем не дементує закидів льокайства, підлоти, закулісових інтриг і аделок, закидів роблення нової ери — з якими виступили інші згадані часописи против мене — будь-що-будь — члена партії, котрої оно органом. Се мовчане — в тих обставинах, річ дуже знаменна і даюча багато думати. — Qui tacet — consentire videtur!

Так виглядає тоє тяжке обжаловане, яке по скінченій сесії соймовій внесла против нас перед суд рускої суспільности руска праса голосами органів репрезентуючих всі рускі партії.

Заким приступлю до мериторичного обговорення піднесених против нас замітів — діткну кількома словами відносин руского клубу до тих партій, їх зарядів і органів.

На першім заїданю новозавязаного клубу, яке відбуло ся на два тижні перед отворенем сойму, порішив клуб стояти в контакті з зарядами руских партій і в тій цілі вислати письма до «Народного Комітету» і «Народного Савету» з заявленем, що рускі послы готові через цілий час сойму приймати жаданя, уваги і постуляти зарядів партій і руководитись ними в своїй акції. Було се внесене мов і клуб приймив его однодушно. Я виходив і виходжу все зі становиска, що репрезентация соймова є представительною цілого народа руского в Галичині, — що посол руский вибраний цілим народом повинен бути речником всіх Русинів без огляду на партії, що кождому Русинови повинна бути дана можливість жадати від послів оборони его прав і его кривд, а то тим більше, що на порядку деннім сойму стоять справи всім спільні, що в сали соймовій ведеєь борба передовсім Польщі з Русею, т. є з цілим руским елементом в краю і що в тій боротьбі розходить ся о інтереси рівновартні і рівноважні для кожного Русина, без огляду на тоє, до якої партії він належить. Для борби між партіями місце поза соймом і тут кождий з нас стане в ряди, до котрих він в силу свого пересвідчення належить. — В дни 30. вересня с. р., т. є в дни відкриття сойму, вислав клуб дотичні письма до «Народного Комітету» і «Народного Савета». Ми були би віднесли без сумніву і до заряду партії радикальної, колиб сей заряд був в тім часі вже естувув і мав свою видиму репрезентацию.

Оба заряди партійні віднесли до наших предложень прихильно. В тягу сесії соймової був клуб прошений на конференції обох зарядів, на котрі вислав своїх делегатів, до кождого (на виразне жаданє зарядів) членів дотичної партії. — На конференциях тих не піднесено против поступованя, політики і тактики клубу ніякого найменшого заміту. Я сам яко учасник в засіданях «Народного Комітету» в часі і по скінченю сойму відбувших ся під проводом посла Романчука стверджаю сим совісно, що політика і тактика наша була «Народним Комітетом» вловні і безусловно одобрена, а орган партії «Діло» кромі одного вговорю за приняте до клубу о. Еффіновича, — не лиш не робив нам ніяких уваг що до нашої тактики, але противно ретрував виступи наші з очевидною апробатою. І якже розуміти належить таку наглу зміну фронту в тиждень по скінченю сесії?

Як виглядає таке поступоване праси супротив власних послів?

Де тут льоаяльність, де тут добра віра, якої чейже від своєї партії — від своєї праси посол домагатись має право?

В теперішнім складі рускої репрезентации переважають числом послы народовці і тим можнаб пояснити становиско «Галичанїна» — однак як пояснити тактику «Діла», котре при таївшись через час сесії і укриваючи свої погляди на нашу тактику, нараз по сесії виступило з так тяжким обжалованем? як толкувати такі неприродні і хіба, в цілім світі нечувані відносини між зарядом партії — а єї органом — коли орган сей називає чорним то само, що заряд его назвав білим?

Після поватї цілого світа є послы так само органами своєї партії як і преса — і коли партія хоче дійсно бути партиєю сериозною і бачити успіхи своїх політичних змагань, то чейже не допустить до того, що би оден єї орган в подібний спосіб підкопував значіне і повагу другого! Така тактика не доводить партії до сили, до значіня, а родить розклад, котрий тяжко відбиваєсь на цілій єї політичній організації і діяльності.

І се найсумнійше з цілої справи, що організация наша поступила зі своїми послами не як зі своїми, а як з ворогами.

Приступаю до обговорення замітів мериторичних. Мериторичними замітами не можу уважати лайки «Громадского Голосу» в роді замітів льокайства, підлоти і запроданя себе противникам нашим; на заміт заключеня якоїсь угоди відповім коротко, що до такого заміту становиско наше не найменшої дало підстави. В особности що до мене — то був я все і всім противником всяких аделок і закулісових махінацій, — се становиско займав я від хвилі — коли в житю політичнім почав забирати голос — на тім становиску, стою і нині і з гори осуджую політику, котра за які будь хочби і значнійші концесії лишає становиско принципільне, лишає поле тревалої, консеквентної борби за народні права — Впрочім не у дані проби угодові, які бачили ми вже в нашім житю політичнім, є доволі відстрашующим приміром!

Головний заміт піднесений против нас прасою, а предовсім «Ділом» лежить в тім, що ми понизили тон опозиції і зійшли до тактики найуміркованійшої.

Сей заміт є однак безусловно неправдивий. Я виказав вже повисше, що ми не занедбали ні одной справи, ні одной нагоди, що би не виступити рішучо і різко за правами народними і в їх обороні. — Ми були рішучими і строго опозиційними речниками тих прав, почавши від питань принципільних, а скінчивши на справах найдрібнійших.

Наші бесіди були в значній часті дословно публіковані, і ми в праві посилити обвинителів наших, коли, в чім і якими енунцияциями обнизили ми в них тон нашої опозиції, — ми в праві жадати виказаня нам, що ми більше обовязані були сказати, або що сказали ми невластиво з пониженем достоїнства народного?

Ми в праві відкликатись до всіх совісних читателів сих промов наших о сконстатоване, в чім лежить різниця між нашими промовами в тій сесії а в сесиях попередних, в чім лежить різниця між тими бесідами, а бесідами послів наших в радї державній? Кождий обективний і безсторонний читатель мусить признати, що бесіди наші послідної сесії, а особливо бесіди строго політичні як передовсім промови бюджетові були і що до змісту і що до тону о много більше опозиційні як промови в послідних часах послів наших в радї державній, — котрі удостоїлись в прасі нашій зовсім вищої оцінки. — Однак обвинителі наші вибрали під тим зглядом дуже цікаву тактику. — Они не критикують нас після того, що ми дійсно говорили, а лише з того, що писали о нас деякі польські часописи і з сего і виключно з сего

витагають основи свого обжалованя. — Та і з тих відзивів про нас і наше становиско вибирають они лише тоє, що їм до сконструованя сего обжалованя пригідне.

Річ звісна, що польска праса устами всіх майже своїх органів не переставала цілий час сесії і не перестає до нині обкидати нас послідними наругами і пятнувати становиско наше в соймі яко гайдамацке і для більшости сойму крайно вороже. — Ті голоси польської праси поминають ся однак зовсім.

За тоє з любостію перепечатали згадані рускі часописи кілька статей з Czas-y і Fremdenblatt-y, в котрих органам тим сподобалось заговорити про спокійний перебіг сойму, а навіть декого з нас похвалити.

Не треба однак бути виравним політиком, що би зрозуміти хитріціли подібних енунцияций тих пів офіціальних органів. — Аджеж в їх інтересі лежить з перекрученем дійсного стану річи представляти справу так, щоб она виходила на користь політики більшости сойму і краввого правительства. — І колиб руска праса не руководилась лише тенденцією кувати з того оружжя против руских послів, — то єї задачею було би як раз виказати на основі наших промов і виступів безосновність такого мислення очий і тим способом ослабити ефект хитрої тактики Czas-iv і Fremdenblatt-iv. — Се булаб задача совісної праси, розуміючої свій обовязок народний.

Наша праса однак пішла як раз під дадтій тактиці і тим скривила віродостойність тих зовсім невірних реляцій, сама дала противникам нашим пожадане оружжя в руки і ми в праві сконстатовати, що коли хто понизив значіне опозиції рускої в соймі, — то не ми, рускі послы — а як раз тая хібна тактика обвиняючої нас рускої праси.

(Дальше буде).

Япаньско-росийска війна.

«Гора 203 метрів».

Чудну, майже неімовірну вістку передав був вчора Куропаткін на підставі китайских донесень, що іменно Порт-артурці відзискали назад «гору 203 метрів». А неімовірною була она тому, що рівночасно в Токію наспіла вість, що Япанці здобули форт Кікван на ліво від «високої гори» і тим способом зробили знатний поступ в своїй облозі. Надто було сказано, що ген. Ногі зажадав нової 60.000-ної армії, маючи тепер підставу до урядженя загального штурму на внутрішні форти. Тим штурмом хоче Ногі заняти Порт-Артур доковче до кінця біжучого року. Та вже нині надходить через Льондон потвердженє з Токію вісти про відзисканє «гори 203 метрів» Росіянами. Ненадійним атакєм Порт-артурці зуміли виперти Япанців з занятого вершка і тим способом розбити в пух пересадні надії, які привязували до окупації сего становиска. Як привеличеними є завсїгди япанські донесеня, можна пересвідчити ся і тут, бож голошено прецінь, що занятем «високої гори» вже 90% всеї облоги довершено, а остає тільки мала решта, що би до останка зломити опір геройської залози. Тимчасом на ділі виходить оно інакше. Колиб справді Порт-артурці успіли на постійно відзискати сю позицію, то можна би вносити з того, що они таки передержать ся аж до весни, се є до прибуття третьої ескадри.

На суші і на морю.

Куропаткін телеграфує, що при малій перепалці передних сторожий взято кількох Япанців до неволі. Їх одежа не є достаточна для манджурскої зими, особливо чоботи драгтиві. Одному з полонників треба було ампутувати відморожені обі ноги. Взагалі Япанці дуже терплять від зимна, їх передні сторожи не в силі стріляти заціпілими руками; з табору відвезено коло 2000 людей з відмороженими членами тіла. В Манджурії прегарна погода при 15° Цельзвия морозу. — З Токію доносять, що часть фльоти під проводом адм. Камімури переїхала коло о-

стровів Пескадорів на стрічу флоту Рохдественського. Є се містифікація, на якій легко пізнати ся. Рохдественський ще за далеко, щоби вже вибрати ся против него; що до часу, не знати коли він прибуде на індійський океан і чи не схоче може чекати на третю ескадру; що до простору, не знати, який возьме курс, а отверті океани за широкі, щоби навіть найліпша японська рекогносцировка викрила унікаючого неприятеля. Впрочім корисніше є дозволити російській флоту зробити далеку дорогу, в якій можуть случити ся й ще ріжні гаварні і чекати на неї в безпечній пристані на власних водах, чи самому відбувати далеку подорож і улешкати задачу неприятеlevi.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Праотців. Спиридона еп.; римо-кат. *Рохдество Христове.* — В понеділок: руско-кат. Євгенія, Ореста; римо-кат. *Стефана.*

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицький** повернув з Риму до Львова.

— **Для Львовян.** Перші загальні збори Читальні «Просвіти» на городецьким передмістю у Львові відбудуть ся за тиждень дня 1. січня о 5. год. вечером в святоюрській будинку при І подвірю на ліво. По загальних зборах буде концерт з ріжнородною програмою. Комітет основателів запрошує на збори і концерт як найширші круги львівських Русинів, яким народна справа не є рівнодушна.

— **В Перемишлянах** відбудуть ся дня 2. січня 1905 в салі повітової ради загальні збори «Селянської Ради». Початок о 11. год. перед полуднем.

— **Вкладова книга.** Практично випробовану книгу до збирання членських вкладок видав львівський «Сокіл» для своїх філій гімнастичних і пожарних та просить як найскорше її замовляти. Для кожного члена призначена в ній одна картка, тому при замовленю належить подати число карток. Ціна опрavl. книги: 100 карток 2 К, 150 карт. 2:50 К, 200 карт. 3 К, 250 карток 3:50 К і т. д. На поручене порто треба долучити 55 с. Замовлення приймає: «Сокіл» у Львові, ул. Коперника 9.

— **Виклади з магічними образами.** Одержуємо до поміщення практичну раду, про яку вже не раз публично згадувало ся, однак не зашкочити її ще раз пригадати: Ми великими способами — пишуть нам — виводжуємо від нашої суспільности гроші та в часописях нарікаємо на апатию наших селян, що не прилучають ся до складки на се або те. Наш селянин є ще велими мало просвічений, а всяка просвіта вношана теоретично є звичайною агітацією або — як поляки називають — політикованем. Певно, що наука читання-писання є для селянина доконче потрібна і тим то школи анальфабетів є похвальним ділом, але при тім треба вчити селянина історії бувальщини нашого народу і его літератури. Учити треба поглядом так, щоби ті, що слухають живого слова, бачили також образи. Я маю тут на гадці скіоптікон або т. зв. магічну ліхтарню. Ходять по наших селах всілякого рода дерягросі, показують свої штуки, які селянина не образують, то ліпше було, щоби звійшли ся зловіж наших академиків або ячтних людей такі, котріб зібрали чи то рисунки старинностей, чи фотографії, чи портрети, зробили з сего репродукції на склі, уложили в певні серії і поїхали від села до села з викладом, при яким би рівночасно демонстрували образами. Наш селянин любить слухати історію, при якій би міг побачити і кождочасних героїв і не пожалув ніколи гроша, коли він єму принесе духовний пожиток і розривку. Можнаб учити і популярної літератури, при чім би знов можна показувати побільшені портрети наших поетів та писателів враз зі знімками їх місць уродження і переживаня. Не один був би цікавий знати, як виглядали сї місця, де жив приміром Шевченко, Шашкевич, Федькович і інші. Може найде ся хтось такий, що займе ся сею справою.

— **Поправки з іспиту зрілости** відбудуть ся дня 6. лютого 1905. Дотичні кандидати мають зголосити ся до дирекції того заведеня, в якім складали послідній іспит цілий або поправчий, бодай на три дні перед речинцем. Перед устним іспитом відбуде ся письменний для тих, що здають поправку з язику або з математики.

— **Іспити жіноцян.** Австр. коресп. бюро доносить, що міністеря просвіти зарядила, аби при жіночих устних іспитах зрілости уділювано жіноцям таких самих підлг, які мають абітуріенти. Сей розпорядок відноситься до звільненя при іспитах зрілости від деяких предметів, як фізика, історія і т. д.

— **Іменованя.** Президія краєвої дирекції скарбу іменовала скарбових концепістів Юліана Опшандкевича і д-ра Адольфа Полтурака коміса-

рями скарбу в IX кл. рангі; концепістів скарбу: Нікодема Коперского, Стан. Кавдельку і Стан. Ігліцького податковими інспекторами в IX кл. рангі, а концепітових практикантів: Каз. Сківрчинського, Андрея Навроцького, Стан. Мрочку, Стан. Богдановича, Едв. Рудницького, Володимира Гофрика, Генр. Розенбаха, Йос. Стопового, Йос. Ліпка, д-ра Вікт. Осуховського, д-ра Стан. Чижевича, Едв. Вернера і Генр. Мораєвицького концепістами скарбу в X кл. рангі.

Міністерство торговлі іменовало концепітових практикантів дирекції почт у Львові Жигм. Нивицького і Мар. Стан. Пайора та почтОВОГО офіціяла і укічч. слухача прав Як. Салітермана концепістами дирекції почт, а асистента Тадея Водзінського почтОВИМ офіціялом у Львові.

— **Крадіж в суді і в податковім уряді.** З Делятина доносять, що позавчера в ночи дістали ся злодії до будинку, в якім містять ся суд і податковий уряд. Злодії, яких, як догадують ся, було найменше двоє, влізли через вікно до канцелярії подавчого протоколу, а звідтам через виломану стіну на три цегли грубу дістали ся до каси податкового уряду. Там розбили залізну скриню з судовими депозитами і забрали річий вартости около 1000 К. До головної каси злодії не могли дібрати ся, але зайшли до салі карних розправ і через виломаний мур влізли до канцелярії гіпотечного уряду, де пробували розбити відручну касу, але уд.ло ся їм отворити лише дольшу часть каси, звідки забрали стемплі. Слїди розбишацкогo нападу значать по всіх салях порозмітувані акти, подірвані стіни і повиламмані замки в дверох і шуфлядах. Для фантазії випили злодії дві фляшки вина, найденого в бюрку слідчого суді. За крадіж викликала сензацію в цілій околиці. За злодіями слід проваж мимо заходів жандармерії, яка витрить на всі сторони, але доси безуспішно. Підозрінє доконаня крадіжки паде на якихсь трєх панів, спортивно убраних, що день перед крадіжкою прислухували ся судовій розправі, а в полудне були на обіді в торговлі Стефанюка. Чи мали би то бути сьвітлові злодії, чи були то які переїзші прогульковці, виевітить мабуть ведене слідство.

— **Приїзд матери до дітїй.** Гр. Люїза Монтінозо, бувша наслідниця саского престолоа і бувша жінка пануючого нині короля Саксонії, звісна з учесї в Жіроном, тужила невимовно за своїми дітми. Листи єї до б. мужа з просьбою о дозвіл побаченя дітїй оставали без відповідї. Графиня зваявила ся вкінці на рішучий крок. Мимо забороненого їй побуту в Саксонії она приїхала оноді в ночи до Дрезна і хоч поліція була упереджена про єї намір, однак не пізнала на двірці бувшої жінки короля. Гр. Монтінозо заїхала до готелю «Бельві», де єї також не пізнано. Другого дня рано о 9. г. графиня з подарунками для дітїй поїхала до королївского замку, аби за всяку ціну дістати ся до дітїй. Але при вїзді до двора комісар поліції Унгєр пізнав графиню і задержав єї. Ні просьби, ні гровьби нічого не помогли. Комісар відвїз єї до готелю і заявив, що буде їй служити при відїзді з Дрезна. Коли она оперла ся, комісар загрозив, що силоміць відправить єї на залізницю. Графиня нависала тоді лист до короля, який перебував на ловах коло Дрезна. На вість про приїзд розведеної жінки король перервав лова і повернув домів, та написав до гр. Люїзи лист, що тепер рішучо не може бачити ся з дітми, але приїде до сего иншим разом. Графиня на ту відповідь виїхала до Липска. Дрезденці дізнавши ся про приїзд симпатичної Люїзи зробили єї овалцію в готелі і пращили єї сердечню при відїзді. Саксоньским дневникам дозволила поліція подати лише сухий опис побуту гр. Люїзи. За сєй крок має саксонський двір покарати гр. Люїзу тим, що застановить їй виплату апанажі.

— **Від редакції «Нової Сїчі»** одержуємо отсю оновістку з просьбою єї замїстити: Редакція «Нової Сїчі» в Станиславові просить Ви. Родимців, щоби тепер около 1. січня зволїли надсилати передплату на 1905 р. а то з тої причини, що від числа передплатників буде зависіти, в якій величині она буде виходити. Передплата вносить 4 К річно, 2 К піврїчно а 1 К квартално. Мешканці округа станиславського (отже з повітів: Станиславів, Богородчани, Надвїрна, Товмач, Бучач і Калущ) повинні собі її конче записати, бож она головно їх інтереси заступає. Особливо тепер, від Нового року, часопись та стане ся майже виключно часописю того округа. Адреса: «Нова Сїч» в Станиславові.

— **Буковинські нацапи** — як доносять «Галичанин» — зїбрали ся в четвер на збори свого обшества «Народна Рада» в Чернівцях. Бєсїдники, як атцове Драбик, Велигорський, др. Богатирец, др. Гакман, др. Ром. Алексевич ствердили з жалем, що нацапство на Буковині звело ся, що «обшество» ледви животіє, що орган «обшества» (2-тижневник «Народная Рада») був би звидів, як би они самі не були зложили значїйших грошевих квот на єго удержанє і т. д. Др. Алексевич взивав твердо стояти при назві «руський т. є Russen», а 80-літній Кобиланський доказував, що «руський народ» в Галичині і Буковині називав себе все «руським» і так назива-

ли єго всі, а також правительство. Самого госп. Кобиланського уважано в школах за принадлежного до Russische Nation. Бєсїдник взивав зїбраних, аби згадали введєня в школах науки «руського литературного язика». Віче вислало ще депутацию до президента краю з постулатыми, яких короткий зміст дасть ся висловити словами: знищенє Русинів-народовців на Буковині. Ранїшний Dziennik polski подав за «Галичанином» ті небеліци і закінчив: «ото поважни глос рускі», хоч віче мало характер московський, а число учасників того віча вишрубованє в «Галичанині» на 350, підніє до 500. Яке іхале — таке здибало.

— **3 почти.** При замовлюваню заграницних часописей за посередництвом почти і за краєві часописи замовлювані заграницними почтамами належить почавши від року 1905. отже дотично замовлень на слідуючий рік вже в грудні с. р. оплачувати належитість за посередництвом в квоті 10 сотиків від кождого замовленого примірника. Належитість тую належить оплачувати готівкою, а уряди почтові мають за ту квоту наліплювати на замовлення зглядно в реєстрі газетовім відповідні значки портів.

— **Угорська прибічна гвардия** трабантів, недавно зорганізована під командою бар. Гези Феєрваріого, виступить перший раз в часі найблизших двірських приваь на замку в Будї. Костюми гвардії мають бути вельми мальовничі і дорогі.

— **Литовська преса в Росії.** Наслїдком полєкш, уділеных російским правительством литовскому народови, у Вильні почав виходити литовський дневник «Wilniaus žinios» під редакцією Петра Вілейшиса, котрий отворив рівночасно окрему литовську друкарню. Крім «Wilniaus žinios» має виходити у Вильні під редакцією о. Амброжевича литовський двотижневник, посвящений пчільництву, а надто в Петербурзі почав вже виходити літературний ілюстрований тижневник «Lietuviai laikraštis» під редакцією А. Смільга. Десят разів численїйший від Литовців нарід український не дїждав ся доси від російського правительства дозволу на видаванє хочби одной часописи в рідній мові.

— **На два боки.** Надзвичайно інтересний вирок видав оноді окружний суд в Сучаві, як відключна інстанция в справах цивільних. «Фаховий» виборчий агітатор з Радовець обжалував одного із соймових кандидатів в Радівцях, що сєй не заплатив єму 250 К за єго виборчі «трудї», сєб то за агітацию при виборах в користь сєго кандидата. Першу половину в сумі 250 К дістав агітатор ще перед виборами. З власного зізнаня обжалуючого виходить, що він рівночасно дістав і від противного кандидата 200 К і служив рівночасно двом богам. Згідно з ухвалою повітового суду в Радівцях узнав апеліційний сенат поступок обжалуючого неетичним і відкинув єго жалобу.

— **Нову скорострільну пушку** пробовано оноді в Гаврї в присутности французского міністра війни, 50 членів комісії, послів і генералів. Пушка була 240 мм. калібру і стріляла автоматично 3 рази в минуті до звільна посуваючої ся мети до 5.000 метрів віддалєня. Модель нової пушки так подобав ся військовим кругам, що французске правительство зажадалє в парламентї кредиту на реорганізацию артилерії.

— **Кілько робітників гине?** В звіті бюро копальняних робітників за 1903 р. подано, кілька то людей гине в копальнях в Пенсильвенії в півн. Америкї, працюючи на хлїб насущий. Часописи подають лиш більші катастрофи, але не подають поменших випадків, де день гине якийсь робітник, а число таких випадків далеко перевищає жертви більших катастроф. Отже в році 1903 згинуло в Пенсильвенії в копальнях 518 робітників, а 1325 було тяжко покалечених. А в тім році майже не було більших катастроф. Найбільше людей гине в наслідок засипаня камінем, менше від експлозії газів і лихої вентиляції. Причиною нещастя є недогляд зі сторони наставників, котрі однак не можуть дати собі ради, тільки мають до роботи. Коли приглянути ся випадкам в копальнях за послідні роки, то видко, що в 34 послідних роках згинуло в копальнях в Пенсильвенії 11.346 робітників, або пересїчно гине річно 322 робітників. Отже кождого дня через 30 літ гинув в Пенсильвенії один чоловік в копальнях. Статистика показує, що в Англії, де є найбільші копальні вугля, гине річно на тисяч лиш один, підчас коли в Пенсильвенії гине пять разів більше бо на тисяч пятьох.

— **На будову дому львівського «Сокола»** зложили дальше отсї ВПов. Добродїї (в коронах): о. Омелян Білинкевич з Дрищева 5, о. Волод. Ардан з Оваки 10, Кость Паньківський зі Львова 2, В. Петруняк з Нєзвиск (через «Дїло») 1, І. Заридцький, адмін. «Дїла» 1, а за цєголки 2:80, о. крил. Филимон Огоновський зі Снятина 3, о. дек. Миколаєвич зі Скормох 10, М. Кимакович з Заліщик 4, о. Петро Білінський з Зарванці 3, о. Іван Любович з Острова к. Терн. (через «Руслана») 4, о. Юстин Гарасевич з Жулич (чеком) 20, о. Василь Лиско зі Львова 2; з пушки в «Рускій Бєсїді» у Львові 6:23 К. Старшина дякує

широ ВПов. жертводавцям за поміч і просить цілу нашу суспільність при надходячих святах замість видавати на дорогі напитки, жертвувати гроші на народні цілі, а між тим і нашу сокильню та поручає як певну локацію датків сокильські цеголки і пушки. Притім просить ся всіх, що мають давніше вислані пушки, отворити їх а зібрані лепти прислати «Соколови» (ул. Коперника 9) перед 1. н. ст. січня. Гаразд! — *Старшина львівського „Сокола“.*

— **Подяка.** Виділ «Товариства руских женщин» в Станиславові почуває ся до милого обовязку зложити щирю подяку: Преосвященому Епископови Григорієви за дар 50 К при нагоді святомиколаївських вечерниць, Сьвітлому Виділову Ради повітової станиславівської за дар 100 К, Сьвітлому Виділову станиславівської Каси щадничої за дар 50 К на цілі дівочого Інституту. За Виділ: *Баршєва.*

— **Дрібні вісти.** З днем 1. січня 1905 відкриває ся поштовою складницю в Волощи, яка буде належати до округа доручень поштового уряду в Луці. — X міжнародний вїзд противалькоголічний відбуде ся в днях 12. до 16. вересня 1905 в Будапешті. — В Лондоні настала оноді така мрака, що на кілька кроків не можна було в його бачити. — Львівска політехніка числить тепер 1090 слухачів — До Америки прибуло в часі від 1. липня 1903 до 30. червня 1904 загалом 812 870 емігрантів, між ними 177.156 з Австро-Угорщини. — В Черневолі, тернопільського повіта, добуто із стабу тіло російського дезертира Франца Сольского з Козлова, сїдлецької губернії. В листі написанім по французки, повідомляє невістки, що туга за жінкою і дітьми спонукала его до самоубійства. — Інспектором «кулок рільничих» іменованій др. Йосиф Павловский. — Ославлений Жїрон, з котрим утікла перед роком жінка саксонського короля кн. Люїза, обняв посаду в одній торговельній фірмі в Бруксели.

Телеграми

з дня 24. грудня.

Відень. Цїсар виїхав нині рано до Вальзе, де у архики. Франца Сальватора переведе Рїздвяні свята. Дня 28. с. м. поверне монарх до Відня.

Станиславів. Наслідком нового усуненя на шляху здержано загальний рух поїздів на залізничім шляху межі Борщевом а Іванем пустим.

Франкфурт. Frankf. Ztg. доносить, що Порта заявила австро-угорському амбасадорови, що годить ся на підвишенє числа чужих офіцарів в македонській жандармерії, але лише австро-угорських і російських. Амбасадор відповів, що всі держави йдуть солідарно в тій справі, тому не можна пристати на таку угоду.

Берлін. Berl. Ztg. доносить з Петербурга, що міністер внутрішних справ Дурново зарядив, що висші почтові урядники можуть отворити всі листи з заграниці, та аж по їх перечитаню доручувати адресатам.

Кольонія. Köln. Ztg. пише з Танґеру, що дипломатичні пересправи Франції з Мароком перервано до часу, поки видалених зі служби Европейців назад не приймуть до урядів.

Дрездно. Приїзд гр. Люїзи до Дрездна мав мати на меті не лише стрічу гр. Люїзи з дітьми, але також з мужем. Доносить про се урядовий Dresdener Journal.

Радикальна і певна поміч на пропуклину без операції.

М. Фрайліх 123(1-4)

ц. к. патентований спеціалїст бандажів на пропуклини, у Львові, ул. Городецька ч. 35.
На жаданє висилає брошури даром і франко.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол. ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. грудня 1904.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєня о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєннєм білєтом на фотелі, льожі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлєнє омнібусами Кольосєо, які ждуть коло Відєньської каварні.

Ілюстровані переписні листки

новорічні і рїздвяні

в великім виборі в «Сокильскім Базарі» у Львові, ул. Руска 1.

ХРИСТИЯНЬСКИЙ КАЛЕНДАР МІСІОНАРЯ

на 1905 р'к

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Змієт богатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василя В. в Жовкві.*

Стация почтова телсгр. і залїзн. Unterthemenau. Річний оборот поверх 3.000 ваґонів.

Унтертеменауска Фабрика виробів з глини

ІВАНА КНЯЗЯ ЛІХТЕНШТАЙНА
в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:
гарні глини кафелєві всякого рода і витривалости на хїднєнє, двірці, стайні, подвіра і т. п., дальше плити мозайкові в тисячах десєнів від нїпростїйшого до найбогатшого виконаня (рїч а продукція 15 мїліонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремїзові рури, поливані цєган (сухопрасовані з найвисшою витривалостию для пильових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стїн і фасад, блискучі плити, дахївня всякого рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафелі до печий.
Ілюстровані цїнники даром і оплатно.
Число робїтників 700.

89 (18-48)

УЧЕБНИК Французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкїл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інститутї для дївчат в Перемїшли

ДО КАНАДИ

як і до всіх других заморських земель переправляє **НАЙДЕШЕВШЕ** повсюди знакома фірма:
V. KARLSBERG
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.
Поки хто шифарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агентів корабельних.

122(1-10)

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

проти огневих шкїд
в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в цупільярних цїнних папєрах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк кравьвій і каси ощадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР удїляє агенції господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізїї.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві кравківскім; власну провізїю від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродїїні ціли; тому на жите обезпечайте ся тїлько через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домї «Просвіти».